

Obnovení těžby kamene v lomu u Veselíčka nebylo v souladu s právem

Tisková zpráva senátorky Jitky Seitlové k tiskové konferenci konané 11. 10. 2019

Zjištění závažných pochybení Báňské správy a porušení zákonů konstatuje závěrečné stanovisko Veřejného ochránce práv ze šetření ve věci obnovení těžby, zahájené na podnět starosty obce Veselíčko, Tomáše Šuláka a senátorky Jitky Seitlové.

Za oprávněné jsou Ochráncem označeny požadavky obce na posouzení vlivu těžby na životní prostředí v obci, chráněné veřejné zájmy, zatížení silniční sítě a na informace o zajištění dostatečných finančních prostředků na sanace a rekultivace po těžbě.

Oznámením těžaře o záměru vytěžít po obnově činnosti v konkrétním roce 100 tisíc tun kamene došlo ke změně původně povolené činnosti, a tedy naplnění § 4, odst. 1, písm. c) zákona EIA stanovující povinnost tzv. zjišťovacího řízení a následně, v případě připomínek a námitek, celého řádného posouzení vlivu záměru na životní prostředí

Báňská správa po výtkách Ochránce uznala jako pochybení neposkytnutí informací obci Veselíčko o stavu finančních rezerv na sanace a rekultivace. Předseda Českého báňského úřadu přislíbil Ochránci nápravu, aby se situace již nemohla opakovat.

Obec nyní může podat na báňskou správu správní žalobu a žádat náhradu škody. Po více než roce obnovené a intenzivnější těžby s negativními vlivy na okolí bude však zpětně obtížné prokazovat a vyčíslit její důsledky. Původní stav již nelze vrátit. Nelze přitom vyloučit, že by při prvotním řádném a zákonném postupu byl výsledek EIA záporný a k povolení obnovení těžby by vůbec nedošlo.

Případ lomu Veselíčka je jedním z mnoha před desítkami let vydaných rozhodnutí o dobývacích prostorech a povolení těžby. Procesy probíhaly ještě v minulém socialistickém režimu, vyhodnocení vlivů na životní prostředí nebo negativních dopadů na zdraví se tehdy neprovádělo. Podle názoru báňské správy nemůže být jejich řádné posouzení podle žádných právních předpisů požadováno. Rozhodnutí o těžbě jsou stále platná a závazná i pro právní nástupce původních účastníků řízení. Za desítky let od vydaných rozhodnutí o dobývacích prostorech a těžbě přitom docházelo často ke změně okolních podmínek ložiska, nastávají také

kolize s dnes prvořadě chráněnými zdroji pitné vody. Významnější změny rozsahu těžby, pro které je již zákonem stanovená povinnost posouzení, jsou v praxi, stejně jako v případě lomu Veselíčko, nezhřídka zpochybňovány a obcházeny.

Novela horního zákona, která by mohla být nadějí pro nápravu těchto a dalších přetrvávajících nedostatků právní úpravy těžby nerostných surovin bude projednávána ve Sněmovně v prvním čtení pravděpodobně již příští týden.